

Is Arregortas de Pulix e Sulis

Su 24 de trèulas 2010 s'est incingiada in su Mùseu Cìvicu de Crabas s'amosta de duas arregortas de benis archeològicus chi portant su nòmmini de is meris bècius etotu.

S'Arragorta Pulix, chi at comporau sa Regioni Sardinnia e po immoi fidada a su Museu, s'est formada a s'acabbu de s'Otuxentus a primitzius de su Noixentus cun ogetus buscaus est a crei me in is territòrius de Suelli o Tonara. S'arragorta, chi allogat manufatus de iudu de cussa chi fut sa produtzioni artigianali de s'edadi de is nuràxis, sa prus parti fait a dda datai a su Brunzu coàinu a sa primu edadi de su Ferru, est formada agiumai totu de ogetus metàllicus. De is prus de importu s'annotant armas medas de brunzu (seguris, ispadas, puntas de lantza, punnialis, gorteddus, agullas), ogetus de ordìngiu (bracialis, tzèbbias de importatzioni, partis de cannaca), butonis, arrogus de trèbini de tipu cipriota, una barchitedda nuràgica intrea, figureddas de animalis, duus istrexus de prumu, unus cantu istrexus de terra. Si puru manchint is datus de òrìgini, fait a ipotizai chi parti de is repertus de brunzu fessit po arriserva de calincunu iscalladori o parti magasinu anca traballant su metallu. Non fait a lassai foras mancu su fatu ca medas de custus ogetus fessint po usu de cultu e in cussu cuntestu essint fatu parti de calincunu depòsitu de benis pretziosus, innui ddui fuànt fintzas elementus esòticus de importatzioni (trèbini cipriota e tzèbbias peninsularis). S'Arragorta Sulis invècias est fata de agiumai sessanta repertus, betius su prus de Sinis chi torrant a un'arcu cronològicu a tretu de sa preistòria a s'antigòria tarda. Is materialis, in parti èditus me in is annus Noranta, nchi dduis aiat intregaus a su Museu de Crabas Dott. Paolo Sulis de Aristanis. S'annotant in mesu de is materialis de terra unu congioeddu neoliticu ordingiau, unu congioeddu nuràgicu, unus cantu testus finas pintaus de edadi pùnica, unus cantu testus a vernici niedda, calincunu de custus aciapaus in sa penisula italiana, còngius medas de s'edadi arromana siat chi si creit fatus siat in su logu etotu e siat de importatzioni. Chereus sinnalai fintzas un'abruxa-profumus a forma de conca de fèmina, de sa genia chi torrat giai prus a cultus femininus de s'edadi pùnica e arromana-republicana. Me in is ogetus chi non funt de terra nd'at unus cantu arromanus de imbirdiu, una munera de prata imprentada in Messina a càbudu de coa de su sec. V innantis de Cristus, duas pedras de losa de pedra de arena chi torrant a tretu de sa fini de sa repùblica a primitzius de s'edadi imperiali arromana, quatre urnas de chinixus de pedra de arena in forma subcilìndrica o parallelepèpeda de interruss fatus in edadi repubblicana tarda o imperiali de primitzius. Si puru manchint is datus de cuntestu, s'Arragorta est de interessu fintzas po sa diversidadi e su nùmeru de is repertus, chi funt po sinnali de unas diversas calidadis de artigianau antigu.